

РЕШЕНИЕ

**на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на
докторска програма „Методика на обучението по човек и общество, човек и природа;
Педагогика на взаимодействието „дете – среда“ от професионално направление 1.3.
Педагогика на обучението по..., област на висшето образование 1. Педагогически науки
във Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“.**

1. Хронология на процедурата:

Процедурата за програмна акредитация на докторска програма „Методика на обучението по човек и общество, човек и природа; Педагогика на взаимодействието „дете – среда“ от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висшето образование 1. Педагогически науки във Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ е открита на заседание на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности на 27.10.2015 г. (Протокол № 18) по искане на висшето училище (вх. № 636/20.10.2015 г.). Експертната група, утвърдена от Акредитационния съвет на 09.06.2016 г./Протокол № 14), извърши проверка на оценяваната институция в периода от 27.06.2016 г. до 29.06.2016 г.

На заседание, проведено на 27.09.2016 г. (Протокол № 16), на основание чл. 88а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията приеха доклада на експертната група.

При предходната акредитация на докторска програма „Методика на обучението по човек и общество, човек и природа; Педагогика на взаимодействието „дете – среда“ от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висшето образование 1. Педагогически науки във Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, Постоянната комисия по педагогически науки при НАОА дава следната препоръка:

Препоръка. Да се създадат условия за увеличаване броя на хабилитирания преподавателски състав за нуждите на докторската програма. ЕГ установи, че **препоръката е изпълнена.**

2. Констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Въз основа на изводите в доклада на експертната група Постоянната комисия направи следните констатации и оценки за изпълнението по критериалната система:

По сфера 1: „Образователна дейност“:

Оценка за съответствието по критерий 1.1: „Висшето училище провежда обучение в съответствие със съвременните тенденции в развитието на науката в областта на докторската програма“:

Докторантите по научната специалност „Методика на обучението по човек и общество и човек и природа; Педагогика на взаимодействието „дете-среда“ се обучават в катедрите Педагогика, Предучилищна педагогика, Начална училищна педагогика на Педагогически факултет и обучението им се провежда в съответствие със ЗВО, ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Вътрешни правила за развитие на академичния състав на Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“. Спецификата на докторската програма съответства на профила на катедрите Педагогика, Предучилищна педагогика, Начална училищна педагогика. Катедрите разполагат с достатъчен брой хабилитирани преподаватели по научна специалност „Методика на обучението по човек и общество, човек и природа; Педагогика на взаимодействието „дете – среда“ за провеждане на обучение на докторанти.

Учебната документация на докторската програма по „Методика на обучението по човек и общество, човек и природа; Педагогика на взаимодействието „дете – среда“ е разработена в съответствие с нормативните изисквания в страната и вътрешните правила на Университета. Темата на дисертационния труд на обучавания докторант по докторската програма е в областта

на научната специалност. Трудът е бил успешно защитен. Обучението се провежда по индивидуален учебен план, който се разработва по типов учебен план, приет от Академичния съвет на ВТУ. В типовия учебен план са включени 4 общозадължителни дисциплини и 6 допълнителни, от които докторантът избира две. Посочените кредити за извършените от докторантите дейности са 180. Редовните докторанти отчитат своята дейност в края на всяко тримесечие, а задочните докторанти и докторантите на самостоятелна подготовка един път в годината. Докторската програма е в **пълно съответствие** с мисията и целите на обучаващите звена и факултета.

Оценка за съответствието по критерий 1.2: „Подготовката на докторантите се осъществява в съответствие с действащото законодателство и в адекватни на докторската програма форми“:

Във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ обновяването на действащата документация по подготовката на докторантите е постоянна дейност за разнообразните структури в университета по осигуряване качеството на образованието. Учебната документация по подготовката на докторанти се обновява периодично съобразно промените в нормативната база, като се отчита мнението на обучаващите и обучаемите. Администрацията подпомага всестранно обучението на всеки докторант, като му се води и лично досие.

Съществува установена практика за периодично докладване пред основното структурно звено относно резултатите от изследователската дейност на докторантите. Редовните докторанти отчитат своята дейност като представят доклад за извършената дейност, която включва: отчет за работата по дисертационния труд, заверен от научния ръководител; отчет за преподавателската дейност, заверена от декана. Всеки докторант подлежи на годишна атестация в края на всяка учебна година. Докторантът представя пред Катедрения съвет отчет за извършената дейност, който впоследствие се утвърждава от Факултетния съвет на Факултета по педагогика. Изработени са и се използват образци-бланки на задължителната документация за тримесечното и годишното отчитане на дейността на докторантите.

Изградена е организация за поддържане и развиване на съвременни методи на преподаване на учебния материал, водене на практическите занятия и за оценяване на постиженията на докторантите. Ежегодно се организира докторантска научна сесия на ПФ за представяне и защита на собствените научни постижения и се обменя опит между докторантите във факултета. По отношение на подготовката на докторантите, която да е в подходящи форми за съответната докторска програма, трябва да се отбележи, че разполагането на образователната дейност и докторантските минимума в първите четири семестъра на редовната докторантура значително ограничава времето за научно-изследователска дейност на докторантите. Налице е **съществено съответствие** по критерий 1.2.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 1:

Учебната документация и подготовката на докторантите са подчинени на изискванията за висококачествена научна специалност съобразно действащото законодателство. Предвидените форми и методи за подготовка на докторанти се основават на съвременните постижения на науката и практиката и на богатия опит на преподавателите в ПФ. За отчетния период е обучаван един докторант по докторската програма с тема в областта на научната специалност и успешно защитен дисертационен труд. Разполагането на образователната дейност и докторантските минимума в първите четири семестъра на редовната докторантура значително ограничава времето за научно-изследователска дейност на докторантите.

По Сфера 2: „Академична среда, научен потенциал и научни резултати“:

Оценка за съответствието по критерий 2.1: “Подготовката на докторантите се осъществява от преподаватели с необходимия профил и с висока квалификация по научната специалност“:

В катедрите на ВТУ и Педагогическия факултет, в които се обучават докторанти по разглежданата научна специалност, е осигурен висококвалифициран хабилитиран преподавателски състав на основен трудов договор, който обучава и консултира докторската програма. Преподаватели, които обезпечават общотероретичните дисциплини и езиковото обучение са 5 професора и 3-ма доценти на ОТД от ВТУ.

Преподаватели по специализирани дисциплини в сферата на професионалното направление, чиято квалификация е в областта на докторската програма по научната специалност „Методика на обучението по човек и общество, човек и природа; Педагогика на взаимодействието „дете – среда“ са: 1 доцент на ОТД и 1 професор на ВТД. Те имат необходимите компетентности и съответните научно-преподавателски интереси, за да бъдат научни ръководители на докторанти по разглежданата докторска програма. Обучението на докторантите се осъществява в утвърдени и ефективно функциониращи звена на Педагогически факултет: катедра „Предучилищна педагогика“, катедра „Начална училищна педагогика“ и катедра „Педагогика“, в които са създадени необходимите условия за съвременна образователна дейност при реализиране на докторантските програми. В заключение, в катедрите е осигурена подходящата академична среда за обучение по докторската програма и е налице **пълно съответствие**.

Оценка за съответствието по критерий 2.2: „Обучаващото звено има отчетливи резултати в научноизследователската дейност по специалността на докторската програма и в съответната образователна област“:

През периода 2011-2015 г. публикационната активност на преподавателите на ОТД, които обучават докторанти от научната специалност „Методика на обучението по човек и общество, човек и природа; Педагогика на взаимодействието „дете – среда“, е висока. Научната дейност на преподавателите на ОТД, осъществяващи обучението на докторанти по научната специалност, се базира на задълбочена и системна научна работа, насочена към експериментални и теоретични изследвания, резултатите от които са публикувани в 16 монографии, 10 студии, 86 статии, 85 доклади и 23 учебници и учебни помагала. Общо за последните 5 години – 220 публикации на академичния състав от научната специалност в националните среди. Общият брой на публикациите им в чужбина през последните 5 години е 32, от които – 15 статии в международни научни списания и 17 доклада на международни научни конференции. Налице е научна и творческа продукция на членовете на академичния състав на обучаващото звено, която по обем и тематична насоченост напълно съответства на спецификата на докторската програма. Налице е **пълно съответствие** по този критерий.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 2:

Подготовката на докторанти по докторска програма „Методика на обучението по човек и общество, човек и природа; Педагогика на взаимодействието „дете – среда“ е осигурена с висококвалифицирани специалисти на основен трудов договор във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Преподавателите от Педагогически факултет: катедра „Предучилищна педагогика“, катедра „Начална училищна педагогика“ и катедра „Педагогика“, притежават необходимия научен потенциал, интереси и компетентности за подготовката на докторанти по докторската програма.

По Сфера 3: „Наличие на материални и информационни условия за продуктивни изследвания и творчески постижения по докторската програма“:

Оценка за съответствието по критерий 3.1: „Висшето училище или научната институция поддържа подходяща материално-техническа и информационна база за обучение по докторската програма“

Наличната материална база при ПФ, която се ползва от преподаватели и докторанти, дава възможност за обучение и провеждане на сериозна изследователска работа. Цялата учебна база на ПФ е на разположение и се ползва от докторантите за обучение и научноизследователска дейност. На докторантите са осигурени за обучение /лекционни

курсове по груповия учебен план/ - 11 учебни зали, 3 от които оборудвани с мултимедийна техника с общо 318 места. Педагогическият факултет разполага със 7 кабинета за провеждане на групови и индивидуални консултации с научните ръководители и други специалисти.

За целите на своята научноизследователска работа докторантите могат да използват: Централната университетска библиотека разполага с общ библиотечен фонд от 366 649 тома, периодика (общо) – 39 116 тома. Тя е включена в системата на вътрешно и международно междубиблиотечно книгозаемане. Читалнята осигурява 60 места. Открита е компютърна секция за свободен електронен достъп; библиотека „Педагогика“ в корпус № 5 на ВТУ; Окръжната научна библиотека; Център за работа с докторанти във ВТУ; Център за съвременни образователни технологии във ВТУ; Лаборатория по статистика; Специализирана учебна база.Тъй като материално-техническа и информационна база за обучение е богата и адекватна на потребностите на докторската програма, налице е **пълно съответствие**.

Оценка за съответствието по критерий 3.2: “Висшето училище или научната институция стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите”:

Осигурени са възможности за публикуване на резултатите от научноизследователската дейност на докторантите. Факултетът по педагогика дава възможност за участие в ежегодна Докторантска научна сесия на университета. ВТУ поддържа собствени периодични издания, свързани с образователната област, което създава условия за популяризиране резултатите от изследователския труд на академичния състав и докторантите. Ежегодно ВТУ издава списание „Педагогически алманах”. Осигурено е участие в традиционната Студентска научна сесия на Педагогически факултет, Докторантска научна сесия на ПФ и други научни форуми.

Осигурена е квота за участие на докторантите в изследователски проекти, финансирани чрез държавната субсидия за научноизследователска и художествено-творческа дейност на университета, съгласно ЗВО и е осъществено участие в Проект „Развитие на академичния състав на „Св. св. Кирил и Методий“ – гр. В. Търново чрез повишаване мотивацията на младите хора за научна работа“; Проекти с приложна насоченост - участие във Втори национален форум по гражданско образование „Гражданското образование – 2013 г. – мисията е възможна” - гр. Силистра и в Трети научен семинар на докторанти, постдокторанти и млади учени на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”.

На докторантите е осигурена информация за възможно участие с публикации в издания на други университети, в периодичния педагогически печат в страната и чужбина и в програмата „Еразъм+“. Налице е **съществено съответствие** по този критерий.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 3:

Обучаваните докторанти са осигурени в материално и финансово отношение поотношение на тяхната учебна и изследователска дейност, научно и професионално развитие, както и за участие в научни форуми и провеждане на изследвания. Компютърната и информационната обезпеченост на обучението и изследователската дейност на докторантите е достатъчна и в съответствие със спецификата на докторската програма.

По Сфера 4: „Конкурентоспособност на докторската програма”:

Оценка за съответствието по критерий 4.1: „Новаторски практики в подготовката на докторантите”:

В областта на подготовката на докторантски кадри се използва интерактивна компютъризация и свързаност в мрежата на университета и Интернет, което облекчава достъпа до съответните ресурси. Достъп до тях е осигурен на сайта на Университета в домейна на Факултета. Успешно се реализират интерактивни методи на обучение като: работа по проект,

решаване на казуси, ролеви игри и др. Използват се интерактивни мултимедийни средства, създаващи новаторска среда за обучението.

През отчетния период е създаден Център за социално педагогически изследвания и практики към ПФ. Центърът се обезпечават от катедра „Педагогика” и осигурява условия за научноизследователска работа и практическа подготовка на докторанти.

Организирано се обсъждат на програми за качеството на обучението в катедрите, планиране на учебно-преподавателската и научноизследователската дейност на преподавателите, приемат се техните семестриални и годишни отчети. Прави се анализ на резултатите от проучване и обсъждане на чужд опит с цел внедряване в практиката, обсъждат се проблеми и иновации в преподаването и ученето и др. Приоритет в работата на катедрите е обсъждане мнението на обучаемите за качеството на обучението и на административното обслужване и това намира израз в решения, които в съответствие с процедурите на Педагогическия факултет се утвърждават и се предприемат практически действия в съответната посока. По този критерий е налице **пълно съответствие**.

Оценка за съответствието по критерий 4.2: “Познаване на конкурентната среда и адекватно разполагане на докторската програма в тази среда”:

Познаването на конкурентната среда и съобразяването с квалификацията и научните интереси на преподавателите дават възможност за провеждане на обучение, което съответства на европейските стандарти и притежава своя специфика.

Педагогическият факултет при ВТУ поддържа връзки с други български висши училища и университети в Европа. Участието на преподавателите в международни и национални научни конференции, проекти, съвместни научни разработки и други научни форуми спомага за поддържането на актуална информация за аналогични докторски програми в други университети или научни институти. Представени са доказателства за много доброто познаване на сходни докторски програми и е налице **пълно съответствие**.

Оценка за съответствието по критерий 4.3: „Място на докторската програма в социалната среда и ориентираност на резултатите от обучението на докторанти към обществените потребности на региона, страната и/или Европейския съюз”:

Педагогическият факултет при ВТУ поддържа контакти с потребители и други заинтересовани от обучението на докторантите институции – с детски градини и училища; РИО на МОН; Министерството на труда и социалната политика. Великотърновският университет е член на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ). Има сключени договори и с редица университети и потенциални работодатели, което позволява да се търсят разнопосочни пътища за реализация на докторантските кадри. Налице е сътрудничество с Фондация „Отворено общество”, Икономически институт на БАН, Българо-американска комисия за образователен обмен „Фулбрайт”, Държавна агенция „Архиви”, Институт „Сервантес” и др.

Успешно защитилата през април 2016 г. докторантка ще бъде назначена на ОТД като асистент в катедра „Начална училищна педагогика“. Резултатите от реализираната от нея и успешно защитена изследователска програма са в основата на подготвен от нея проект на учебник и учебни тетрадки по учебния предмет „Околен свят“ за 1. клас. Налице е **пълно съответствие** по този критерий.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 4:

Условията и тенденциите на образователния пазар в разглежданата сфера са познати на Педагогическия факултет при ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, което осигурява адекватно разполагане на докторската програма в тази среда. Налице са характерни специфики на докторската програма, които я правят конкурентна в българската академична среда и конвертируема в Европа.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване и обсъждането, проведено на **25.11.2016 г.** (Протокол № 18), членовете на Постоянната комисия, на основание чл. 88а, ал. 5, т. 1 от ЗВО и чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА, гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация по десетобалната система, в съответствие с чл. 79, ал. 1 на Закона за висшето образование.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА “Правила за гласуване на процедури за акредитация и оценяване на проекти”, Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности взе следното **РЕШЕНИЕ:**

1. Дава програмна акредитация на докторска програма „Методика на обучението по човек и общество, човек и природа; Педагогика на взаимодействието „дете – среда“ от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висшето образование 1. Педагогически науки във Великотърновски университет „Св.св. Кирил и Методий” на основание обща оценка: 9,28 (девет цяло и двадесет и осем стотни).

2. Срокът на валидност на акредитацията е ШЕСТ години в съответствие с чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности формулира следните **препоръки:**

1. Образователната дейност и докторантските минимуми да се планират и осъществяват в първите два семестъра на редовната докторантура с цел увеличаване на времето за научно-изследователска дейност на докторантите. Срок: 2018 г.

2. Да се стимулира докторантската мобилност чрез използване в по-голяма степен на възможностите за обмен по програма „Еразъм+“. Срок: постоянен

Председател на ПКПНСД:

(проф. д-р Емилия Василева)